

THESS|NEWS

Η ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΠΟΨΕΙΣ 2.5.2017 | 08:00

Ας μιλήσουμε για το Ασβεστοχώρι

Του Κωνσταντίνου Καρπούζη*

Το Ασβεστοχώρι βρίσκεται οχτώ περίπου χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Θεσσαλονίκης. Είναι χτισμένο αμφιθεατρικά σε δύο λόφους, που τους διαχωρίζει μια καταπράσινη ιδιαίτερου φυσικού κάλους κοιλάδα. Έχει μόνιμο πληθυσμό 6.393 κατοίκους (απογραφή του 2011).

Σε απόσταση 1.500 περίπου μέτρων από τον κυρίως οικισμό του, βρίσκονται ανατολικά του η Εξοχή, όπου είναι και το νοσοκομείο «Γ. Παπανικολάου» και βορειοδυτικά του το Ρετζίκι (Πεύκα) παλαιότερα συνοικισμοί και οι δύο του Ασβεστοχωρίου.

Την ονομασία του την οφείλει στο γεγονός ότι το υπέδαφός του αποτελείται κυρίως από ασβεστόλιθο, τον οποίο αξιοποιούν επί τρεις περίπου αιώνες, η πλειονότητα των κατοίκων του. Αδιάψευστος μάρτυρας, άλλωστε, είναι τα λατομεία που βρίσκονται στην περιοχή, τα οποία έπαψαν να λειτουργούν το 2007.

Αρχικά ονομαζόταν Νεοχώρι ή Νόβα Σελ το οποίο σημαίνει Νέο Χωριό αλλά μετά την ενασχόληση των κατοίκων με την ασβεστοπαραγωγή, οι Τούρκοι το αποκαλούσαν Κιρέτς Κιόι (χωριό του ασβέστη), ονομασία που τελικά επικράτησε. Έχει σχετικά ήπιο χειμώνα και δροσερό καλοκαίρι κλίμα εξαιρετικό, που προσέλκυε ξένους παραθεριστές, έως το τέλος της δεκαετίας του 1960. Ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες η ζωή στο χωριό ήταν έντονη και ενδιαφέρουσα.

Πολλές οικογένειες από τη Θεσσαλονίκη νοίκιαζαν για παραθερισμό τα σπίτια των Ασβεστοχωριτών, παρόλο που δεν διέθεταν τις ανέσεις των σπιτιών της πόλης. Οι Ασβεστοχωρίτες έχοντας συναναστροφές με τους κατοίκους της πόλης, μιμήθηκαν και τη ζωή τους.

Το Ασβεστοχώρι έχει πλούσια πνευματική παράδοση. Πολλοί επιστήμονες έμαθαν τα πρώτα τους γράμματα στα σχολεία του, αρχής γενομένης από το πρώτο του σχολείο, το Γραμματοδιδασκαλείο που ιδρύθηκε το 1860. Σήμερα στο Ασβεστοχώρι λειτουργούν: Δημοτικός Παιδικός Σταθμός, δύο Νηπιαγωγεία, δύο Δημοτικά Σχολεία, Γυμνάσιο και Λύκειο. Από την περίοδο του μεσοπολέμου, λειτουργεί στο Ασβεστοχώρι Ταχυδρομείο που, από τότε, είναι επιφορτισμένο με την αλληλογραφία όλων των χωριών της περιοχής. Σήμερα από το κατάστημα των ΕΛΤΑ του Ασβεστοχωρίου, εξυπηρετούνται η Εξοχή, ο Χορπιάτης, (που δεν διαθέτει ταχυδρομείο) το Ρετζίκι (Πεύκα) και το Φίλυρο.

Κατά την κατοχή, το Ασβεστοχώρι είχε πολλά θύματα, με αποκορύφωμα την ομαδική εκτέλεση 19 Ασβεστοχωριτών πατριωτών από τα στρατεύματα κατοχής και τους συνεργάτες τους, λίγο πριν την απελευθέρωση του 1944 (26/7/44). Στην περιοχή μπορούμε να δούμε, εκτός από τα νταμάρια, πλινθόκτιστες καμινάδες που είναι δείγματα μιας πρώιμης βιομηχανικής αρχιτεκτονικής στην περιοχή της Θεσσαλονίκης (1924-1930).

Ο ασβέστης και τα ορυχεία

Επικερδής δραστηριότητα των κατοίκων του χωριού ήταν η εξόρυξη και εκμετάλλευση του ασβέστη. Γραπτές μαρτυρίες τεκμηριώνουν ότι, περίπου το 1680-1700, τμήμα των κατοίκων στράφηκε στην παραγωγή ασβέστου, χωρίς να είναι γνωστό πώς αποκτήθηκε η απαραίτητη τεχνογνωσία.

Μετά το 1780, η παραγωγή ασβέστου κυριάρχησε, καθώς υπήρχαν άφθονες πρώτες ύλες δηλαδή ασβεστολιθικά πετρώματα και πουρνάρια ως καύσιμη ύλη. Αποτέλεσμα της κερδοφόρου αυτής δραστηριότητας ήταν η ανάπτυξη του χωριού. Με το πέρας της γερμανικής κατοχής, το Ασβεστοχώρι, λόγω της παραγωγής και εκμετάλλευσης του βιομηχανικού ασβέστη, γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη.

Ουσιαστικά η Θεσσαλονίκη για την ανοικοδόμησή της, τις δεκαετίες που ακολούθησαν 1950- 1970, χρησιμοποίησε υλικά οικοδομής από το Ασβεστοχώρι. Την περίοδο 1945-1950 ιδρύθηκε η τρίτη ασβεστοπαραγωγική εταιρεία, που εισήγαγε πρώτη την εξελιγμένη τεχνολογία της φρεατοειδούς ασβεστοκαμίνου συνεχούς λειτουργίας. Το 1948 ιδρύθηκαν δύο ακόμα ιδιωτικά εργοστάσια ασβεστοπαραγωγής με την ίδια τεχνολογία. Το 1953 ιδρύθηκε και τέταρτη εταιρεία, με στερεά καύσιμα, ενώ οι προηγούμενες χρησιμοποιούσαν υγρά.

Μια εξίσου σημαντική δραστηριότητα που ανέπτυξαν οι κάτοικοι του Ασβεστοχωριού ήταν επίσης η κτηνοτροφία, κυρίως από τους Μεγαλολιβαδιώτες. Μέχρι το 1960, εκτρέφονταν 25.000 πρόβατα στο Ασβεστοχώρι. Τα «βοσκοτόπια» τους βρίσκονταν βορειανατολικά του χωριού, ανάμεσα στο δάσος Κουρί και το χωριό του Αγ. Βασιλείου. Τα κτηνοτροφικά προϊόντα, ειδικά το γάλα, τα εμπορεύονταν οι ίδιοι στην Κεντρική Αγορά της Θεσσαλονίκης.

Το Ασβεστοχώρι είναι ένα από τα πλέον αναπτυσσόμενα προάστια της Θεσσαλονίκης, αφού το επιλέγουν ως μόνιμη κατοικία πολλοί Θεσσαλονικείς για το εξαιρετικό του κλίμα, τη θαυμάσια τοποθεσία όπου βρίσκεται και επειδή υπάρχει γρήγορη πρόσβαση προς την πόλη. Ελπίζω να ολοκληρωθεί σύντομα η ανάπλαση των νταμαριών ώστε να αναπτυχθεί τουριστικά και περπατητικά η περιοχή προς όφελος όλων μας.

***Ο Κωνσταντίνος Καρπούζης είναι Ελεύθερος επαγγελματίας ,
Προγραμματιστής ιστοσελίδων και σύμβουλος Δημοτικής Ενότητας
Πυλαίας**